

Uppsatsen är skriven av Sven Aremar och är hämtad ur boken "Ur folkmun och arkiv"

I april, när krokusen blommar, lärkan har kommit och solvärmen börjar bli påtaglig, är det särskilt vissa människor, som lever upp. Det är båtfolket med sitt skrapande och målande, trädgårds- och koloniägare med påtandet och campingmänniskorna i Tylösand, som börjar söka upp sina sommarvisten för att rusta inför säsongen. I över 60 år har det tältande folket haft samma dragning till Tylösand, även om detta sommarboende högst betydligt ändrat sig under åren.

Lantlig idyll

De första fasta tältarna etablerade sig i Tylösand redan i tidigt 1920-tal. Nybyggarna var ynglingar från Halmstad, som slog upp enkla tält i Tjuvahållans vindskyddade grönska; vid den tiden en lantlig idyll med betande kor från en bondgård, som senare byggdes om till Tjuvahållans pensionat. Bland pionjärerna fanns kända halmstadnamn som bröderna Hilding och Erik Djurberg, den senare tältare intill hög ålder, bröderna Erik "Boss" och Sven "Buss" Johansson, Gösta Högardh, konstnär och skildrare av Tylösand och Tylön i olja och akvarell, bröderna Mille och Gösta Claréus, den sistnämnde med fina minnen från tältlivet. I den släta hällen till en badklippa på västerberget nära tältplatsen har en del av dem med mejsel huggit in sina namn och årtalet 1921.

Det var tiden strax efter första världskriget med brist på arbete, pengar och mat. Ungdomarna levde vildmarksliv med bröd, Pellerins växtmargarin och en bit korv hemifrån, potatis från en givmild lantbrukare samt vitling, torsk och makrill från havet. När man hade vetemjöl tog man sig över till Tylön och plockade måsagg för att baka pannkakor. Färdmedlet från stan var skraltiga cyklar, som var och en oftast fick transportera två personer. Utan cykel blev det fotvandring via Söndrums by eller Stenhuggeriet.

Tältarna flyttade

Efter några år blev Tjuvahållan upptagen av andra aktiviteter, och tältarna flyttade upp i skogskanten till nuvarande tältområdet. Intresset för camping spred sig bland stans innevånare, och snart hade en liten tältkoloni bildats, ett förhållande som inte sågs med blida ögon av folket i de intilliggande villorna.

Tylösandsbolaget, som genom avtal med Halmstads stad förfogade över detta markområde, gav emellertid i slutet av 1920-talet tältande officiell status genom att upplåta området mellan Tjuvahållan och Kafé Paradiset som tältplatser samt bestämma en mindre tomthya.

De första bosättningarna var enkla topptält med en stång i mitten. På golvet trasmattor eller kanske något mera lyxigt en bit s.k. "vaxduksmatta", som tjänat ut hemma på köksgolvet. Skafferiet blev en trälåda, nergrävd i golvet, där det emellertid också var fritt fram för myror och tvestjärtar bland matvarorna.

Kvinnans entré

Campingkolonien hade dittills varit ett typiskt manssamhälle, men nu inträdde kvinnan i tältlivet och ställde krav på bättre boende. Stadens segelmakare fick beställningar på ryggåstält av bästa duk och med större utrymme, därtill ett extra tak, som skyddade mot sol och takdropp. Golv av spontade brädor och halvmeterhöga väggar inomhus av samma material gjorde det ombonat, och med inköpta eller hopsnickrade möbler blev det också mera hemlikt. Sängplatserna gjordes bättre än topptältets ljungebädd.

Vid den tiden levererades mjöl till specerihandlare och bagare i säckar av oblekt linne, som sedan av enkelt folk användes i stället för Tuppens lakansväv. Av tältarna blev säckarna omsydda till bolsterver, som fylldes med prima råghalm hos lantmannen på Karlstorp för 25 öre madrassen. Plåtlådan ersatte trälådan som källare, och det blev lättare att hålla småkrypen från margarinet och pålägget. Kvinnans hand över tältlivet märktes också genom duk och blommor på bordet samt bättre ordning i hushållet. Nu fanns det visserligen kamrater, som menade att tältromantiken försvunnit med topptältet och jordgolvet, men efter en tid fann även de sig till rätta med bekvämligheterna.

Kineser och japaner

De närmaste åren växte den fasta i campingen till i antal, och några år in på 1930-talet fanns bortåt 100 tält, ordnade i snörräta rader och med luft emellan. Genom området gick en osynlig linje, dragen i kanten där marken började stiga mot Tjuvahålan. Uppåt bodde "japanerna" och neråt mot Paradiset "kineserna". Mellan de båda sidorna förekom viss munhuggning, dock mera av vänskaplig art. Endast i mötena på fotbollsplanen mellan de båda "stadsdelarna" kunde viss antagonism märkas och ta sig uttryck i hårda sparkar på benen.

I sexdagarsveckans Arbetarsverige började helgledigheten för industriarbetaren lördag middag och för affärsbiträdet på eftermiddagen. En sådan dag i juli 1931 räknades enligt HP trafik vid Söndrums kyrka, och bland hästskjutsar, bilar och bussar passerade 472 cyklister. Man kan förmoda, att större delen av dem var campare, som med Tylösand i blicken, knypte på pakethållaren och matkassen på styrstången trampade upp för Trottabergsbacken mot det hägrande målet. En del butiksarbetande husmödrar kom väl senare med Schéles bussar och släpptes av vid restaurangen, där tältets cyklande herre mötte för att hjälpa med bagaget.

Enkla nöjen

Campingfolket var inte mycket för flärd och nöjen. Livet på Tylösands restaurang var avlägset; dansade gjorde man bara i midsommarnatten till fiol och dragspel. I tältstaden hölls det styvt på nattron, och utövare av högljutt tal och sång samt spel på resegrammofon efter kl. 22 näpstes omedelbart.

Lördagskvällen tillbringade folket i tältstaden i goda grannars sällskap med att

intaga en gemensamt komponerad måltid och svinga en bågare. Efteråt satte man sig på klipporna, höll om flickan och tittade på Tylöns fyr, som svängde sin ljuskägla över vattnet, medan man unisont sjöng "Två solröda segel", "Söderhavets sång" och andra tidens känsliga hits. Romantiskt så det förslog!

Simturer till Tylön

I tidig morgon var tältaren på benen för att ta ut det mesta av söndagens sol och bad. En del spred sig på stranden bland tusenden andra halmstadbor. Andra flydde till lugnet på de mindre befolkade klipporna, varifrån simmarekolonien vid vindstilla dagar och med fölgebåt tog sig simmande till Tylön och åter. En sådan lördag och söndag gav kanske sveda i skinnet men också lisa för själen inför en kommande arbetsvecka.

I mitten av 1930-talet gick campingen in i masonitåldern. "Tältet" fick högre väggar, en riktig dörr, möbler av normalstorlek, och man kunde nästan stå rak inomhus. Segelduken fanns emellertid kvar på taket, och det dröjde en bit in på 1940-talet, innan denna sista rest av tältet försvann och ersattes med masonit. Även denna variant genomgick ett förvandlingsnummer med verandor och utbyggen för att i sin nuvarande form vara en sommarstuga med el, vatten och avlopp, kylskåp, TV, telefon och andra tidens bekvämligheter. Det enda, som finns kvar av den gamla tältstaden, är den vita färgen.